

Số: 154/TANDTC-PC

V/v trả lời kiến nghị cử tri gửi
tới Quốc hội trước kỳ họp thứ 5,
Quốc hội khóa XV

Hà Nội, ngày 11 tháng 8 năm 2023

Kính gửi: Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Yên Bái

Tòa án nhân dân tối cao nhận được kiến nghị của cử tri tỉnh Yên Bái do Ban Dân nguyện của Ủy ban Thường vụ Quốc hội chuyển đến theo Công văn số 742/BDN ngày 14/6/2023. Tòa án nhân dân tối cao trân trọng cảm ơn Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Yên Bái đã phản ánh kiến nghị của cử tri đối với hoạt động của Tòa án nhân dân.

Nội dung kiến nghị của cử tri tỉnh Yên Bái nêu “Hiện nay, việc điều tra, truy tố, xét xử một số vụ án “Giết người” thuộc các trường hợp phạm tội chưa đạt trên địa bàn tỉnh gặp khó khăn, vướng mắc trong việc đánh giá tài liệu, chứng cứ và áp dụng Án lệ giữa các cơ quan tiến hành tố tụng, cụ thể: Đối với các vụ án mà bị can có hành vi dùng hung khí nguy hiểm (chủ yếu là dao, gậy) tấn công vào vùng trọng yếu trên cơ thể của bị hại nhưng mức độ và cường độ tấn công không mạnh, không liên tục, bị hại chỉ bị thương tích nhẹ, không có hậu quả chết người xảy ra. Nguyên nhân xảy ra đều do mâu thuẫn bột phát, xảy ra nhiều ở vùng nông thôn, các bị can thường không có ý thức tước đoạt tính mạng của bị hại, mặc dù có đủ điều kiện, khả năng tấn công tiếp bị hại nhưng đều không thực hiện, hậu quả chết người không xảy ra, tỷ lệ tổn thương cơ thể thấp (có vụ từ 3-6%). Cơ quan điều tra đã tiến hành khởi tố, điều tra về tội “Cố ý gây thương tích” theo quy định tại Điều 134 Bộ luật Hình sự và các yếu tố khác như: (1) công cụ, phương tiện phạm tội; (2) mức độ và cường độ tấn công của người phạm tội; (3) vị trí tấn công trên cơ thể của người bị hại; (4) mâu thuẫn giữa người phạm tội và bị hại và được Viện Kiểm sát cùng cấp phê chuẩn. Tuy nhiên, trong giai đoạn xét xử, Tòa án nhân dân căn cứ vào pháp luật hiện hành có quan điểm là phạm tội “Giết người” và trả hồ sơ để điều tra bổ sung, có trường hợp trả nhiều lần, có trường hợp Tòa án cấp phúc thẩm hủy án sơ thẩm (Một số Án lệ: Án lệ số 45/2021/AL về việc xác định bị cáo phạm tội “Giết người” thuộc trường hợp “Phạm tội chưa đạt”, Án lệ số 47/2021/AL về việc xác định tội danh trong trường hợp bị cáo dùng hung khí nguy hiểm đâm vào vùng trọng yếu của cơ thể bị hại. Việc áp dụng Án lệ của Tòa án, trong một số vụ án, Viện Kiểm sát hoặc Tòa án nhân dân chỉ căn cứ vào yếu tố “dùng hung khí nguy hiểm tấn công vào vùng trọng yếu trên cơ thể” và cho rằng người phạm tội có ý thức tước đoạt mạng sống của bị hại mà không xem xét, đánh giá các yếu tố khác như: Mâu thuẫn giữa người phạm tội và bị hại; cường độ tấn công của người phạm tội; tỷ lệ tổn thương cơ thể của người bị hại và nhân thân của người phạm tội). Đồng thời, đây cũng là nguyên nhân, yếu tố làm tăng số vụ án “Giết người” trong phạm pháp hình sự ảnh hưởng không nhỏ tới tỷ lệ điều tra, khám phá án rất nghiêm trọng, đặc biệt nghiêm trọng theo chỉ tiêu Quốc hội giao (trên 90%), tỷ lệ giải quyết nguồn tin về tội phạm của Công an tỉnh Yên Bái

cũng như các tỉnh, thành khác. Cử tri kiến nghị Chính phủ, Viện Kiểm sát nhân dân tối cao, Tòa án nhân dân tối cao nghiên cứu, xem xét, hướng dẫn hoặc chỉ đạo các bộ, ngành chức năng liên quan sớm có hướng dẫn áp dụng thống nhất những quy định của pháp luật còn mâu thuẫn hoặc có cách hiểu và áp dụng khác nhau để tháo gỡ khó khăn, vướng mắc về vấn đề trên giữa các cơ quan tiến hành tố tụng”.

Về nội dung kiến nghị nêu trên, Tòa án nhân dân tối cao xin trả lời như sau:

Thực hiện nhiệm vụ được Quốc hội giao, trong thời gian qua, Tòa án nhân dân tối cao đã nghiên cứu xây dựng và ban hành nhiều nghị quyết của Hội đồng Thẩm phán, án lệ, giải đáp và công văn nghiệp vụ để hướng dẫn, bảo đảm áp dụng thống nhất các quy định của Bộ luật Hình sự trong xét xử.

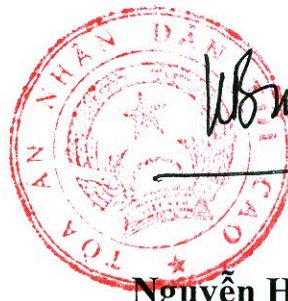
Về việc áp dụng Án lệ số 47/2021/AL, Tòa án nhân dân tối cao đã có Công văn số 100/TANDTC-PC ngày 13/6/2023. Theo đó, ngoài việc chứng minh bị cáo đã có hành vi dùng hung khí nguy hiểm tấn công vào vùng trọng yếu trên cơ thể của bị hại thì cần phải xem xét, đánh giá toàn diện các tài liệu, chứng cứ của vụ án, các tình tiết thể hiện tính chất, mức độ của hành vi, cơ chế hình thành vết thương, sự quyết liệt trong thực hiện hành vi, vị trí cơ thể bị hại mà bị cáo có ý định tấn công để chứng minh ý thức chủ quan của bị cáo là cố ý thực hiện hành vi gây nguy hiểm cho tính mạng của bị hại; hành vi của bị cáo thể hiện sự côn đồ, hung hãn, quyết liệt, coi thường tính mạng người khác; bị hại không chết là ngoài ý thức, mong muốn chủ quan của bị cáo. Do vậy, không phải trường hợp nào bị cáo có hành vi dùng hung khí nguy hiểm tấn công vào vùng trọng yếu trên cơ thể của bị hại cũng áp dụng Án lệ số 47/2021/AL, mà chỉ xem xét áp dụng án lệ này trong trường hợp hành vi của bị cáo có đầy đủ các yếu tố nêu trên để xác định bị cáo phạm tội “Giết người” thuộc trường hợp phạm tội chưa đạt.

Trên đây là trả lời của Tòa án nhân dân tối cao đối với kiến nghị của cử tri tỉnh Yên Bái. Tòa án nhân dân tối cao trân trọng cảm ơn và mong muốn sẽ tiếp tục nhận được sự quan tâm hơn nữa của cử tri, Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Yên Bái đối với công tác của Tòa án nhân dân trong thời gian tới. /.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Ban Dân nguyện;
- ✓ - Cổng thông tin điện tử TANDTC (để đăng tải);
- Lưu: VT (TANDTC; Vụ PC&QLKH-P1).

CHÁNH ÁN

Nguyễn Hòa Bình